

Obsah

Předmluva	11
1 Historie poznání nemoci <i>Eva Havrdová</i>	13
2 Epidemiologie roztroušené sklerózy a neuromyelitis optica	21
2.1 Epidemiologie roztroušené sklerózy <i>Marta Vachová</i>	21
2.2 Epidemiologie neuromyelitis optica <i>Marta Vachová, Petra Nytrvá</i>	33
3 Patogeneze roztroušené sklerózy	39
<i>Jan Krejssek, Eva Havrdová, Petra Nytrvá, Helena Marečková</i>	
3.1 Úvod	39
3.2 Patogeneze neuromyelitis optica <i>Petra Nytrvá</i>	76
3.3 Lze odraz patogenetických imunitních reakcí vyšetřit u jednotlivého pacienta?	79
3.3 Závěr	82
4 Genetika roztroušené sklerózy	
<i>Pavlna Kleinová, Pavel Martásek</i>	87
4.1 Úvod	87
4.2 Susceptibilita k roztroušené skleróze: úloha HLA regionu	88
4.3 Susceptibilita k roztroušené skleróze: výsledky celogenomových asociačních studií	89
4.4 Vzácné genové varianty	92
4.5 Interakce genů a prostředí	93
4.6 Farmakogenomika – cesta k medicíně „šité na míru“	93
4.7 Epigenetika	95
4.8 Závěr	97
5 Environmentální rizikové faktory roztroušené sklerózy	
<i>Dana Horáková, Marta Vachová</i>	102
5.1 Infekce a virus Epstein-Barr	103
5.2 Vitamin D a zeměpisná šířka	105
5.3 Kouření	109
5.4 Hormonální změny	110
5.5 Výživa	110
5.6 Střevní mikroflóra a imunitní reaktivita	111
5.7 Hygienická hypotéza	113
5.8 Závěr	113

6 Klinický obraz roztroušené sklerózy a neuromyelitis optica

<i>Ivana Kovářová, Libor Zámečník, Jana Blahová Dušánková, Petra Nytrvá</i>	117
6.1 Úvod	117
6.2 Senzitivní poruchy	118
6.3 Poruchy vizu – optická neuritida	119
6.4 Poruchy motoriky – poruchy pyramidové dráhy	119
6.5 Poruchy funkce mozkového kmene	120
6.6 Vestibulocerebelární poruchy	124
6.7 Mikční a sexuální poruchy	126
6.8 Sexuální dysfunkce	130
6.9 Neuropsychologie (neuropsychiatrie) roztroušené sklerózy a poruchy kognice	132
6.10 Nejčastější poruchy autonomního nervového systému	138
6.11 Únava	139
6.12 Paroxysmální projevy	140
6.13 Vzácné (a málo očekávané) příznaky	141
6.14 Příznaky typické pro neuromyelitis optica a onemocnění ze širšího spektra poruch neuromyelitis optica	141
6.15 Typy průběhu roztroušené sklerózy	142
6.16 Závěr	147

7 Diagnostika a diferenciální diagnostika roztroušené sklerózy a neuromyelitis optica

	164
7.1 Historie diagnostických kritérií roztroušené sklerózy a diagnostický proces v současnosti <i>Radomír Taláb</i>	164
7.2 Vyšetření magnetickou rezonancí <i>Manuela Vaněčková</i>	174
7.3 Úloha vyšetření mozkomíšního moku v diagnostice a diferenciální diagnostice roztroušené sklerózy a neuromyelitis optica <i>Jiří Piňha, Jan Mareš</i>	186
7.4 Elektrofyziologické metody v diagnostice roztroušené sklerózy <i>Ivana Štětkařová</i>	198
7.5 Oftalmologické vyšetření včetně OCT náleží u roztroušené sklerózy a neuromyelitis optica <i>Jana Lízrová Preiningerová</i>	213
7.6 Diferenciální diagnostika roztroušené sklerózy <i>Jiří Piňha, Manuela Vaněčková</i>	218
7.7 Diagnostický proces u neuromyelitis optica a širšího spektra poruch neuromyelitis optica <i>Petra Nytrvá</i>	245

8 Imunomodulační léčba roztroušené sklerózy	253
8.1 Imunomodulační léčba roztroušené sklerózy: Filozofie léčby roztroušené sklerózy Eva Havrdová	253
8.2 Imunomodulační léčba roztroušené sklerózy: Léčba akutní ataky Eva Havrdová	256
8.3 Imunomodulační léčba ke snížení počtu relapsů a oddálení invalidity Eva Havrdová	265
8.4 Eskalace léčby roztroušené sklerózy Eva Havrdová, Veronika Tichá	298
8.5 Léčba primární a sekundární progrese roztroušené sklerózy Jiří Piňha	339
8.6 Sledování efektu léčby a stavu pacienta při imunomodulační léčbě Dana Horáková, Jana Libertínová	346
9 Léčba pacientů s neuromyelitis optica a poruchami širšího spektra neuromyelitis optica	
Petra Nytrková	363
10 Symptomatická léčba	368
10.1 Symptomatická terapie roztroušené sklerózy: Obecné principy symptomatické terapie Jana Lizrová Preiningerová	368
10.2 Symptomatická terapie roztroušené sklerózy: Léčba spasticity a poruch chůze Jana Lizrová Preiningerová, Ivana Štětkařová	370
10.3 Symptomatická terapie roztroušené sklerózy: Ostanní farmakologická léčba Úbor Zámečník, Jana Blahová Dušánková, Marta Vachová	378
10.4 Symptomatická terapie roztroušené sklerózy: Úloha fyzioterapie v léčbě roztroušené sklerózy Martina Hnskovcová, Lucie Suchá, Ota Gál	397
10.5 Úloha psychoterapie v léčbě roztroušené sklerózy Renáta Malinová	410
11 Těhotenství a menopauza	
Eva Meluzínová, Petra Nytrková	418
11.1 Těhotenství	418
11.2 Porod a prvních šest měsíců po porodu	427
11.3 Gravidita a prvních šest měsíců po porodu u pacientek s neuromyelitis optica	429

11.4 Menopauza a roztroušená skleróza	430
11.5 Závěr	431
12 Roztroušená skleróza v dětském věku	
<i>Radomír Taláb</i>	435
12.1 Úvod	435
12.2 Epidemiologie a rizikové faktory	436
12.3 Etioparogeneze	437
12.4 Klinický obraz	438
12.5 Diagnostika	439
12.6 Zobrazovací diagnostika u dětí	439
12.7 Vyšetření mozkomíšního moku	445
12.8 Diferenciální diagnostika roztroušené sklerózy v dětském věku a dospívání	446
12.9 Léčba	447
12.10 Sociální aspekty	450
12.11 Prognostické aspekty roztroušené sklerózy v dětském věku a dospívání	450
13 Sociální aspekty roztroušené sklerózy	
<i>Marta Vachová</i>	453
14 Registry, doporučené postupy a farmakoeconomika	
<i>Dana Horáková, Eva Havrdová</i>	458
15 Výhledy do budoucna	
<i>Eva Havrdová</i>	465
Slova o autorech	472
Seznam zkratek	478
Rejstřík	480